

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.
Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bémmentetlen levelek csak ismert kezekről
fordíthatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábozpetitsor egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasáboz petitsorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Csütörtök, május 1.

86. szám.

A trónörökös utja.

Nem csoda, ha nemcsak a magyar, hanem a külföldi sajtó is azon utazással foglalkozik, melyet a trónörökös párkeleten tett. Azzal mindenki tisztában van, hogy ez nem csupán magán látogatás volt, hanem ennek okvetlenül meglesz — ha meg nincs, — azon mélyebb politikai jelentősége, a mely meg volt a német trónörökös, Spanyol és Olaszországi utjának.

Mindenekelőtt meggyőződünk arról, hogy közvetlen szomszédságunkban, Szerbiában a viszonyok a közelebbi időben, a mi javunkra megváltoztak.

Hazaírási örömmel olvassuk a belgrádi demonstrációkról szóló leírásokat. Nagy megnyugvást látunk mi abban hazánk, monarchiánk és világrészünk jövőjére nézve. Azt látjuk, hogy Szerbiában a politika, a hangulat teljesen megváltozott — a mi előnyünkre s a szomszéd kis királyság előnyére. Az orosz hatalmi terjeszkedések által fölkellett utópiák elenyésztek; a magyarok és az osztrák-magyar monarchia iránti ellenséges indulat a legészintebb rokonszenvvé változott. Pedig csak fél évtizeddel ez előtt is még, mikor Szerbia a muszka érdekek vontató-kötélén vezetett, szilaj gyűlölettel voltak oda át, eltelve minden iránt, a mi reánk és monarchiánkra emlékeztetett. Ellenséges indulatnak, mely gyűlöletnek, a mely egész a bősziúsztég fokozódott, vad kitérésekben adtak kifejezést.

Hogy mindez mennyire megváltozott élelken bizonyítja magának a szerb népnek tüntetése. A polgárság kinyilatkozta, hogy a magas vendégeket szerettel és ünnepélyességgel várja s a rokonszenvvé, mely ő bennök él monarchiánk iránt, egyuttal az egész nemzet osztatlan rokonszenve.

De nem kevésbé fontos Károly román király felköszöntője is:

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Rózsaszínű rozsda.

Írta: Mikszáth Kálmán.

Felolvastatták az orsz. kisdékvő-gyűlésnek Budapes-
ten ápril 27-iki matináján.

Kapornoki János uram ökrökkel kereskedett. Ezek a kétszarvú okatlan állatok (habár nem voltak is olyan nevezetesen mint most) már akkor is hálával viselkedtek hőhéraik iránt s úgy felgazdagították Kapornokit, hogy mikor az egyszer megharagudott a feleségére, istentelen hívalkodásban egy egy szakjátó ezüst pénzt vitt ki a repás földjére s elvetette bele a szép lázsiás tal-lérokat.

— Hadd nőjön a pénz is egyszer a litkei határban.

A felesége persze legott felszedette a szolgálókkal, de a falusi gyerekek még mai napig is pénzkeresni járnak a repás földre.

Nőtt is pénz, de nem az amit elvetett, hanem az amit otthon hagyott, elannyira, hogy Kapornoki uram sokszor mondta dolyfösen:

— Az istennek is csak egy pár forinttal van többje!

De még pénzénél is kevélyebb volt lányára Juditra, s amit csodás szépségben növekedni eladóvá, kezdett megijedni attól a gondolatától, hogy valamelyik fiatal ember belebotlik. (Nagyon utban van az arca is, az erszénye is) s elveszi feleségül.

— Nem, nem, ezt nem kapja meg csak vagy egy alispán, vagy pedig egy herceg a királyi familiából. Más fajta embernek nem adom, isten engem úgy s géljen.

Annyszer elmondta majd kedveskedve a gyermeknek, majd keserűen a lehető elvá-lásra gondolva, hogy később rögeszméje lett.

„Velünk együtt az egész ország örvend, hogy a Habsburgok koronájának fenséges örökösét kedves neje kíséretében Románia fővárosában üdvözölhetjük. Császári és királyi fenségek látogatása kiváló esemény. Annál nagyobb megelégedéssel fogadjuk e látogatást, mert újabb zálogát látjuk ebben ama viszony fönnmaradásának, mely államaink közt oly szerencsés módon létesült, s melyet oly nagyrabecsülünk — az egyik tény, mely megelégedéssel tölthet el mindenkit az országban. Sokat jelentő szavak, melyek a messze jövőre vannak kihatással, midőn egy helyesen vezetett multra is bizonyítanak. Ezen viszonyoknak kell léteznie és fennmaradnia monarchiánk és Románia között és ez nemcsak Romániára hanem románjainkra is csak üdvös lehet. De hogy ezen nyilatkozat nemcsak a román király, hanem a román nemzet nyilatkozata, ez a fejedelmi előmerésen kívül, nyilatkozott azon magatartásban, melyet a román nép trónörökösünk iránt uton-utfélen nyilvánított.

Nemzetiségi kérdésünk kedvező megoldására, a keleti viszonyok kedvező alakulása elengedhetetlenül szükséges, és hogy a keleti viszonyok ez időszerint a mi javunkra változtak, hogy a szomszédos népekben monarchiánk iránt kedvező hangulat támadt, annak énk tanujelét láttuk azon demonstrációkban, melyeket a nép trónörökösünk tiszteletére rendezett.

És ez jól van így. A hová az állam hatalma el nem ér, oda el juthat az állam barátsága; eljuthat oda azon tekintély, mely azon barátságból származik, melynek értékét a kis államok fel tudják fogni és megbecsülni.

Es hogy maga ezen trónörökös-utazás megtörténhetett, hogy olyan fényesen sikerült, hogy a Kelet oly imponzásan documentálhatta monarchiánk rokonszenvét és szeretetét ez azon külügyi politi-

kának, mely mindezt oly rövid idő alatt eredményezte, csak dicséretére válik.

Kőrössi Sándor orsz. képviselő beszéde.

Tartotta a képviselőház 29-iki ülésén a fegyházak építéséről szóló törvényjavaslat tárgyalásakor.

T. ház! Az igen t. miniszter ur kimerítő fevilágosításai után én csak rövid észrevételt óhajtok tenni az Irányi Dániel t. képviselő társam által elmondottakra. B tor vagyok pedig én a jogot magamnak e kérdésben azért is vindikálni, mert ma mikor a gyermekégyas nőkről volt szó, legtöbbszörre nőtlen képviselők és doktorok szóltak ahhoz tehát úgy látszik szakértőket illeti meg az általuk ismert fargyhoz szólni. Már e tárgyban tagadhatlanul szakértő vagyok. A t. képviselő ur nem ismeri azon lelki változásokat, melyeken keresztül megy egy szabadságától megfosztott ember. Én tudja Isten, nem tudom úgy mondjam-e hála Istennek — ezeket is ismerem, mert az osztrák hadi törvényesek kegyelméből öt esztendeig ültem vár börtönben, tehát ismerem azon változásokat, melyeken keresztül kell mennie egy szabadságától megfosztott embernek. Igaz, hogy nem részesülünk valami jó elbánásban; noha nem zsiványok voltunk, hanem politikai foglyok, mégsem részesültünk azon elbánásban, melyben Irányi képviselő ur más közönséges büntetéseket részesíteni óhajtana. Irányi képviselő ur a közönséges büntetéseket az arnyas fák lombjai alatt akarná sé tálatni és kifogást tett a czébla vett átalakítás ellen; kifogást tett a tervbevett fegyház épület ellen, mert annak udvarán ninesnek lombosfák.

Engedelmet kérek mi nem sétáltunk a Josefstadti várban lombos fák alatt, sőt esőben ki sem eresztettek bennünket, mivel azt mondták, hogy drágább a császár köpenye mint a magyar foglyok élete, tehát meg kell kimélni a császár köpenyét. (Derültseg) A kényelem tehát nem jöhet tekintetbe. Igen helyesen jegyezte meg az igazságügy miniszter ur, hogy a büntetésnek nem csak az a czélja, hogy az elítéltnak kényelmet szerezzen, hogy kanári madár éneklésében gyönyörködjék, illatos fürdőben fürösztessék, hanem a büntetésnek az a czélja, hogy az elítélteket jogsértést megtorolja az illetőn;

Nem rosz fiu volt Miska, csak egy kicsit hőbortos és makoas. A hivatalát is jól vitte. Tessék megnézni az iktató könyvet, rendezés van bevezetve minden. A magyar „beadványoknak” még a rövid kivonata is odacsapva velősen. Azért mondom magyar beadványoknak, mert ha német nyelvű ügydarab érkezett az iktatóba, arról szokás szerint csak ennyit jegyeztek be: „német írás”. Hogy mi a tartalma, az a régi vármegyének mindegy volt.

Igazságtalan eljárás még az ég is büntet; kezdtek elzár mindenféle csodák történni.

A kékkői várban penészes pergamenen (maga az öreg Bory Gábor vakarta le róla a penészt) megtalálták a háromszáz esztendő előtt élt Laurentius barát jóslatait, melyek szerint a vármegye fele részét akkor öli el a cholera, mikor egyszer olyan alispánja lesz, a ki a feje bubján viseli a térde kalácsát. (A hívők nyomban kitalálták borzadva, hogy ez aligha nem a kopasz Bükky István.)

Ahol a litkei erdő összeér a talpadi pagonyval a híres sziklai forrásnál az történt, hogy az ott őgyelgő Bory Mihály előtt ketté vált a szikla s egy hófehér szakáru aggasztán lépett ki belőle, megszólitván őt imígyen:

„Kedves atyámfia Bory Mihály! En az isten képebe jövök hozzád, kit ő szent felsége kiszemelt az emberiség megmentésére a közel romlásból. En ezentul minden pénteken megjelenek előtted, ha egyedül jössz s közlöm veled az Ur akaratát. Gyűjtsd össze a népeket s te is közdöl velők!”

Bori Mihály elvállalta ezt a mandátumot s beállott szentnek. Nem olyan rosz hivatal volt az most, mint valamikor Loyola Ignác korában.

A babonás hegyi nép közt gyorsan terjedt a csoda eset. — Ezrek és ezrek sereg-

mellékezelja pedig az, hogy az egyén megjavulva térjen vissza a társadalomba. Engedelmet kérek ha t. képviselőtársam a jelenleg érvényben levő büntető törvény könyvet figyelmesebben olvasta volna, elhiszem olvasta is, meggyőződhetett volna, hogy büntető törvényünk bürtön rendszerének alapja a progressiv rendszer. Ezen rendszer abban áll, hogy egyfelől érezteti az elítélteket, másfelől szenvedések által oda vezeti őt, hogy akarata ereje felélesztessék és öncselekvés útján a javulás útjára tereltessek. De ezen czélt t. ház nem lehet oly bürtönökkel elérni, a melynek hazánkban voltak, a melyekre Szemere méltán mondhatta, hogy bürtönökünk kapura reá lehetne írni: hogy ezen hely az, hová a z eltévedt emberek bevitetnek és a honnan megrögzőtt büntetéseket térnek vissza.

Mostani bürtönök — nem láttam ugyan őket mostanában, (Elenk derültég) de tudom, hogy sok bürtönök nines azon állapotban, hogy azon czélnak, melyet büntetőtörvényünk kítüzött megfeleltetne. Az 1878-iki törvényhozásunk sem volt azon nézetben; hogy most alkotott egy törvénykönyvet, mely a bürtönököt illetőleg mindjárt megváltozott állapotot fog teremteni, hanem beiktatta az 52 § ba, hogy a mig lehet, a mostani gyakorlat marad, de amint lehetséges lesz, a törvényhozás, illetőleg a kormány arra törekedjék, hogy átalakítsanak bürtönökink akként hogy ezen törvénykönyvünk üdvös rendelkezési végrehajthatók legyenek.

Mellékesen megjegyzem, hogy törvénykönyvünk megelőzte korunkat, mert talán 50 esztendő is el fog folyni, a mig az abban foglalt progressiv bürtönrendszer teljesen életbe léptethető lesz.

A napirenden levő törvényjavaslatban részéről egy lépést látok ezen törvénykönyvünkbe feltett bürtönrendszer kivételé felé azért ezt helyeslem is.

Megjegyezte az igazságügyminiszter ur, hogy a fegyházra ítétek közül több mint 900 van, a kiket nem lehet fegyházba elhelyezni. Már pedig nem ér a büntetés semmit, ha az ugy nem hajtatik végre, a mint a törvény körülírja. Törvénykönyvünk szerint más bánásmódban részesül a fegyházra ítélt, más bánásmódban a bürtönre ítélt; tehát ezen bánásmódnak megfelelő helyiségre van szükség. Az igen t. képviselő ur azt is kifogásolta, hogy nálunk nagy a visszaesők száma. Ez onnan ered, mert büntető törvénykönyvünk

lettek a szent sziklához csütörtöki napokon, mert ezeket rendelé ünnepekknek.

A papok ijedten szaladgáltak a vármegyére, tegyen valamit ez istentelenség ellen, de a vármegye lassan mozdult, mikor az isten dolgáról volt szó, — bezzeg mozdult aztán, mikor majdnem a megelház fedelég harapódzott a vízdedelem.

A szent aggasztán kijelentette, utakat nem kell csinálni, mert minden uton kiviszik Magyarországból a kincseket; egy napon pedig megjósolá, hogy éhség dőghalál lesz; ha Bükkyt tovább is megtűrük az alispáni széken . . .

Csodálatos bigort rajongás lepte meg a tömegeket. Mintha a levagóban fétt volna, mindjárt „eszivta mindenki. Szinte megmagyarazhatatlan. Kaszás, vasvillás emberek szervezkedtek a falvakban. Apró táborok iudáltak mindenünnen a litkei erdőbe, hogy onnan a székváros felé nyomuljanak, Bükky halálát követelni.

— Hova mentek? — kérdé egy ilyen dühödt csoportól Gátoson Farkas András uram.

— Megyünk lerombolni a megyeházat és bevetni sóval a fundusát.

— Más alispánt kívánunk! — kiabálta Litkén az öreg Bori, kinek a keze alkalmasint mélyen benne volt a fölkelés szervezésében, mint ahogy benne volt a Kapornoki pénze.

— És ugyan kit akarnak Bori bácsi? — puhatolá Judit.

— Kit e hugocskám? — veté oda negédesen az öreg. Ha csak akkora bajszkád lenne is a szép piros aszak fölött, mint az egérkéé, hát bizony mindjárt téged választanánk meg!

De Kapornokinak volt jelöltje az elpusztult Dezsery urfiakból az idősebbik. Az rögtön elvénne Juditot.

Csakhogy annak meg a szive összeszo-

még végrehajtva nincs; ép azért szaporítjuk most egygyel a fegyházakat, hogy kevesbüljön a visszaesők száma, mert abban reméljük, hogy fognak nevelteni a társadalom tévedtetjei, hogy onnan javulva térjenek vissza a társadalomba.

Azt mondta, ha jól hallottam, vagy ha nem mondta, legalább mondhatta volna a képviselő ur, (zajos derűtség) kifogásolja a törvényjavaslatot, mert pénzbe kerül. Ha ő nem mondta, mondhatná ezt, mint szokásban van mások, hogy mindig csak ilyenekre adja ki a kormány az ország pénzét. Erre azt mondom, hogy ennél üdvösebb célra a kormány nem adhat ki pénzt, mert a mely pénz fegyházakra, börtönökre ad ki a kormány, azon megvásárolja polgárainak személyes vagyonbiztonságát, s így ez nem helytelenül kibóbt pénz.

Azt is kifogásolja a képviselő ur, hogy a fegyház szaporításával elvonatik a pénz azon célból, a melyre azt a büntető törvény a 27 §-ban rendelte. E § a büntetés pénzeket az elbocsátott folyók segélyezésére és az ifjú fegyenczek számára építendő javító házakra rendelte. T. ház! Be kell ismerni, hogy e célból a fegyház építésére kért 500 ezer forint csakugyan elvonatik. De eredetileg a miniszteri törvényjavaslatban sem e célra, hanem kórházak és szegény házakra voltak szána a pénzbüntetések.

Ez eredeti tervet csak azért változtatta meg a törvényhozás, mert nem tudta, hogy a büntetéspénzek ily tetemes összegre fognak szaporodni. Az ellenék mindig tagadja, hogy mi haladunk. Ha az indokolást megnézik, látni fogják, hogy ha másban nem is, de abban haladunk, hogy a büntetéseket szaporodtak: ez pedig azt jelenti, hogy a civilizatio terjed. (Nagy derűtség.) Ahoz, hogy a büntetéspénzek kivételesen az eredeti célból elvonassanak a törvényhozásnak joga van. A jelen esetben ezt helyesen is teszi, mert első és főczél az, hogy legyenek épületek, a hol a bűnösök büntetésüket kiállják s csak a távolabbi cél az, hogy az elbocsátott folyók segélyeztessenek.

De a képviselő ur kevesli az összeget. Hisz nem oszthatják ki az egész pénzt, mert nem az a cél, hogy a bűnösök megjutalmazassanak, hanem csak az, hogy valamely tisztességes életpályára lépni segítsenek.

Még csak azt akarom még megjegyezni, hogy én helyesen az igazságügyi kormány azon célját, hogy a börtönöket a bűnösök pénzéből akarja felépíteni, nem pedig az állampolgárok pénzéből. Be tudnám bizonyítani azt, hogy Angliában nagyszerű és bámulatosan berendezett börtönök csupán elítelt mesteremberekkel és munkásokkal építettek fel. Kövessük a gyakorlati angolokat e téren türekdjék is az igazságügyminiszter ur arra, hogy a börtönöket és fegyházakat építtesse fel az elítelt büntetésekké tehát azokkal, kiknek első sorban szükségük van. (Nagy derűtség.) Én tehát a törvényjavaslatot már csak azon okból is elfogadom, mert a fegyház építési költségekkel sem az állami kincstár sem az adózó polgárok nem terhelhetnek.

Országgyűlés.

Budapest április 30.

A mai ülést a tegnap letárgyalt törvényjavaslatok harmadik felolvasása után legnagyobb részt az interpellációkra adott válaszok foglalták el.

rult arra a gondolatra, hogy ő valaha másé legyen mint a Miskáé, aki most olyan rossz utra lépett. Bizony szomorú vége lesz, ha meg nem őrzi az az isten akiből ő csu-fot csinál.

(Folyt. köv.)

(Nemzet).

Különös pátiens.

Csak az orvos látja a világot úgy a mint van, a hazug pipere-rongy az előszobában marad, az arc festéke nem létezik számára, s az ember olyanoknak mutatkozik előtte a milyen, teljes töredékességében, phisikai s erkölcsi meztelenségében; de minden betegek közt legkiáthatatlanabbak a gazdagok, a szegény türelmesen viseli baját, röviden elpanaszolja, míg a gazdag hypochondrikus böbeszédűséggel kifoghatlan bajainak elősorolásában, tán azért, mert kevésbé van a nyomorhoz szokva.

E rövid bevezetés után halljunk egy esetet egy fiatal angol orvos életéből, mely bizonyítja, mily érdekes, változatos és tapasztalatokban bővelkedő az orvos élete.

Igen el voltam foglalva — beszélő orvosunk — s türelmetlenül kérdém inasomtól, ha sok beteg vár-e még az előszobában.

— Csak egy vár — felelt ő — ez ugyan már egy órája jött, de oly türelmes és bekecs hogy végigvárta mindnyáját és utolsónak maradt.

Sajnálom, mert tapasztalásból tudom, hogy a súlyos betegek a legtürelmesebbek és megparancsolám, hogy rögtön bocssássa be.

A nevezett beteg vidéki lehetett, mert ruhái bár elegánsak voltak, mégse mutatták amaz eleganciát, melyet csak a fővárosi szabó adhat meg az öltözetnek, azonkívülki-

B. Kemény közlekedési miniszter Gündöcs interpellációjára kijelentette, hogy a postai takarékpénztárak intézményét már tanulmány tárgyává tette s ez üdvös intézményt hazánkba is be akarja hozni.

Legérdekesebb részét az ülésnek Tiszta miniszterelnök felelete képezte, Horváth interpellációjára a hontmegyei választási visszaesések ügyében. Csattanósan bizonyította be az interpelláló képviselőnek, hogy Ipolygón a megyéhez egyáltalán nem szolgált a szabadelvű pártnak „kortestanyául.”

Hogy a választók középületekben tartanak gyűlést azt Tiszta nem helyesli, de minthogy ez a szokás sok helyütt régóta meg van, nem ellenezhette, annál inkább, mert ugyan abban a tereben tartotta gyűlést az Ivánka Zsigmond pártja már 1865. óta folyvást (nagy derűtség) anélkül, hogy valaki interpellált volna a miatt. Azt sem helyesli a miniszterelnök, hogy ha megyei hivatalnokok a képv. jelöltet egyik vagy másik helyiségbe elkísérik; de ez régi szokás Hont vármegyében s Ivánka Zsigmond 1865. óta mindig kísérgették, még pedig sokkal számosabban mint most az ellenjelöltjét, de azért akkor nem interpellált senki.

Horváth szövege a választással nem volt megelégedve, de a ház többsége tudomásul vette.

Választási mozgalmak.

Székelyhírdő a következő sorok közlésére kéri titeket fel: Biharmegyei szabadelvű pártja központi értekezletének megbízása folytán tisztelettel kérem pártunk tagjait, miszerint a közeli képviselő választás alkalmából követendő magatartás s esetleg képviselőjelölt iránti megállapodás tárgyában, f. évi május hó 4-én d. e. 10 órakor Székelyhídon a fűrdőház nagy termében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Szunyogh Zsigmond párt elnök.

A tiszántúli egyházkerület közgyűlése.

Negyedik nap. Esti ülés.

Debreczen 1884. április 30.

A fegyelmi ügyek elintézése után, melyeket mint bíróság tárgyalatt, a közgyűlés rendes közgyűlése alakulván át, több kisebb, leginkább fellebbezett tárgyak végeztettek el.

A debreczeni egyháztanács a főiskolai gazdasági tanács tagjai közé a lemondott László Alajos helyére Kiss Albert, K. Tóth Mihály helyére pedig K. Tóth Kálmánt választotta meg; mi tudomásul vétetik.

A püspöki papválasztás megsemmisítetik, s az egyházkerület egészen új választást rendel el, melynek eszközölésével a bihari egyházmegye elnökségét bizza meg.

Ötödik nap.

Debreczen 1884. május 1.

A mai gyűlésen csaknem ugyanazok vettek részt, kik a tegnapi kétszeri ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után főtiszteletű és nagyságos püspök ur rövid szép beszédében üdvözli a gyűlés tagjait május e nyujás első napján, és sok ily tavaszi vidám reggelt kíván; erre a gyűlés nevében Kiss Áron esperes viszonzozza a jókívánásot.

váncsian nézett a szobában ide-oda, mit egy blazirt fővárosi nem tenne, s végre rendkívül udvariasnak mutatkozott.

Sajnálom, hogy oly sokáig kelle várnokoznia — mondtam.

Épen nem — viszonzá betegem — nincs a városban sok dolgom s így elég az időm, különben is meg vagyok győződve hogy a többi betegnek nagyobb joga volt tanácsaira, mint nekem.

— Minek köszönhetem hát látogatását? — Egész éjjel irtóztató köhögés gyötört mely azonban magától elmúlt.

— Foglaljon helyet. — Érez ön mellében valami fájdalmat?

— Kérem, kérem — válaszolt gyorsan, nem találok szükségesnek, hogy megvizsgáljon, minután bajomat szíval is elmondhatom.

Mosolyogtam, midőn a jámbor felsőka báját aggódva gombolta össze, s mintegy félni látszott műszereimről, különös; gondolám, gyakran a legerősebb férfiak a legtelénkebbek.

— Bocssássa meg — mondtam — de én nem fogom életét veszélyeztetni, műszereim csupán bajának székhelyét akarom kikutatni.

E perczen a szobában levő óra 12 ütött s ugyanakkor úgy tetszett előttem, mintha e hangokat egy másik óra egész közzelemben ismételné.

Ez nem lehet más, mint előszobám órája, de hogy bír a hang a becsukott kettős ajtón át behatolni — gondolám — s az ajtóhoz siettem megtekinteni, vajjon nincs-e nyitva, nem volt, sőt zárva találtam. Visszartértem hát betegemhez s ő most készségesen kigombolta kabátját s nyugodtan meggezgett a visatitába.

Tanácskozni kezdünk, de ekkor észre vettem, hogy félve tekint fali órára s kabája zsebére is igen vigyázni látszik, a mint pedig az óra mutatója előre ha-

Püspök ur indítványozza, hogy tekintettel az idő rövidségére, mely nem engedi meg márgysem az összes még nagyszámú hátralevő ügyek teljes elintézését, a tanügyi bizottság jegyzőkönyvének legfontosabb pontjai, azután az adás-vevési szerződések, melyeket az őszi közgyűlésre használni nem lehet, vétessenek elő.

Olvasottat a népiszkolai vezér és tankönyvek hirdetett pályázat eredménye, melynél négy tankönyvvel a kitűzött jutalmakat 28 pályázó közül Kovács Lajos képezdeitánár két tankönyvvel. Szenté József, Beke Antal nyerték el; dícséretet nyertek még Kovács Sámuel és Kotai Lajos. Kiss Áron indítványára az egyházkerület elrendeli az elfogadott művek kinyomatását, s azok árának meghatározása, melynek a többi kerületbeli tan- és vezérkönyvekénél olcsóbbnak kell lenni, a tanügyi bizottságra bízatik; és hogy a felüton megállapodás ne történjék, a többi tankönyvekre is pályázat hirtetetik.

Az ötödik theologiai tanszék felállításátik.

Miután a debreczeni ref. egyház 700 főt évi járulékot ajánlott fel.

A régóta felállítatni tervezett ötödik theologiai tanszék javára, melyet a közgyűlés halás közönettel, nagy lelkesedéssel fogadott, kimondatott, hogy e tanszékre, mely 1700 forint fizetéssel leszen összekötve, a pályázat kihirdetessék.

A gym. helyettes és segédtanárokról jelentése

a gymnasium igazgatóságának helyesítő tudomással vétetett a tanügyi bizottság javaslatához képest, valamint azon intézkedés is, hogy az időközben b. szentmártoni lelkészválasztott Lévai Mihály helyére Fütö Zoltán 4. th. allítottat be 300 ftt fizetéssel, a fentmaradó 138 ftt pedig a tőkepénztárhoz csatoltatni rendeltet közgyűlés által.

Gymnasiumi tanár választások.

Hosszas, élénk vitára szolgáltatott okot a gyűlés egyik legfontosabb tárgya, mely már több gyűlést szenedett elhalasztást, azonban elintézése most már elodázhatatlanná vált.

Ide vonatkozólag felolvastattat a tanárkalkulációja az ujonnan felállítandó tanári állomások betöltését illetőleg, mely már az őszi egyh. kerületi ülésen is szóba került s mely a szükséges 6 új tanár helyett egyelőre elegendőnek tart négyet, kiknek fizetése 1100 forintól 25 évi szolgálat után progressiv emelhetnék 1600 forintra. E tanári székek tantárgyai lennének: magyar és német nyelv; rajzoló geometria; természet és földrajz az alsó osztályokban; klasszikus nyelvek és irodalom.

Az egyházkerületi tanügyi bizottság jelentésében mélyen meg van győződve afelől, hogy a mostani rendezetlen állapotok a gymnasiumban nagy hátrányára vannak a köznevelés érdekében; azonban ezek megszüntetésére alapos és kimerítő véleményes javaslatot nem adhat, mindaddig, míg teljes képet nem terjeszt elő a gazdasági tanács a főiskola anyagi erejéről; épen azért most levetetni kéri a naprendről, s egy júliusban összehívandó rendkívüli közgyűlésen indítványozza újból elővetetni és elintéztetni, mikorra a gazd. tanács megfelelő megbízatásának.

Révész Bálint püspök reflectálva a tanárkalkulációra, lealázónak véli a debreczeni főiskolára nézve, hogy az új ta-

ladt, zavarra mindinkább növekedni lát szott.

Gyakorolni kezdtem, főleg midőn fülem melléhez közelebb hoztam s ezen gondoskodásomat nem a legzsebbebenni látszott, gyakorlati fülem pedig a szivdobogáson kívül bizonyos ismerős szabályszerű perczegést is hallani vélt.

— Nem vetné le ön kabátját és mellényét? — szólék hozzá.

— Minek? — viszonzá habozva — különben is pont 12 órára légyottot adtam egyik barátomnak.

E szavak után fölkeltem s egy pénzdarabot téve asztalomra, készülni akart.

— Órára néztem, csak 1% percz hiányzott déltől, ezt be kell várnom.

— Bocssássa meg, de még meg kell írnom a vevényt — szóltam udvariasan, mit ő igen beszusán fogadott s neheztlőleg a karszéke dobta magát.

— Jól van, csak kérem gyorsan — szólt hevesen — nehogy elkésem.

De én a receptipet lassan és megfontolva írtam s mire a porzóhoz nyultam, óram 12 ütött s e kérdésekre betegem zsebében is bizonyos ismert tárgy ugyannyi hanggal felelt.

A beteg homlokán veritékesüppök gyűngöztek és görcsösen ajkába harapott.

Most minden világos volt előttem, az előszobában levő órat ellopta volt ő kelme, s még én az ajtóhoz siettem, valószínűleg felsőkabátjába dughatta. Csengtetem. Inasom belépett.

— Nesze a vevény Jean, hozd el azonnal ez ur számára — szóltam s egy lapocskát átadtam inasomnak, melyen e szavak álltak:

„Jean, hozz egy rendőrt!”

— Betegem ismert tolvaj volt és zsebei különféle holmikkal tömve voltak.

nári fizetések még kevesbítettessenek; s miután a tőkék 4%-et jövedelmeznek az új tanszék felállítását elhalasztani javasolja; ellenben Szegedi Sándor, Gergely Károly és Bákéssy Gyula helyét, kiknek széke biztos alappal bír, mindenesetre be kell tölteni.

Elek Lajos még a rajzoló geometriára is rendes tanárt indítványoz választani. Szóba jött a város és egyház megkezesése is újabb segély kieszaklése végett ez ur terlek megkönyvitésére.

Kiss Albert időelőttinek jelenti ki ezt, mindaddig míg anyagi erőket teljesen nem ösmerjük; a régóta üresedésben levő helyeket ő is betöltendőnek tartja.

Balogh Ferenc szerint soha sem volt még e főiskola oly rendezetlen, mint most midőn egészen új korszak kezdődik a magyar köznevelés történetében. Csatlakozik Révész Bálint püspök indítványához, azon módosítással, hogy az elnökség által keresettek fel a gym. tanárak a tantárgyak csoportosítására s arra, hogy minő intézkedéseket kíván jövő iskolai évből életbe léptetni, azután, mely 1—2 hét alatt megtörténhetik, rögtön hirdetessék ki a pályázat s júliusban összehívandó rendkívüli közgyűlésen a választás ejtessék meg. Némethy Lajos, Szabó János, Szeremley József, Deegenfeld József gr. partolják Révész Bálintnak Balogh Ferenc által módosított indítványát. Thaly Kálmán, ki előbb a tanügyi bizottság javaslata mellett foglalt állást, szinté elfogadja az indítványt azon feltétellel, hogy az elnökség kivül meg a tanügyi bizottság is megbizassék a szükséges intézkedések megtételével.

Ily alakban aztán a közgyűlés ki is mondotta a 3 megüresedett tanári székek pályázat utján betöltését.

Negyedik évfolyam negyedik tanszék a tanító képezdén.

Hasonlóképen élénk tanácskozás tárgyát képezte a tanító képezdén egy új, negyedik rendes tanári székek felállítására, melyet a még tavaly elhatározott negyedik évfolyam behozása tesz szükségessé. Ezzel kapcsolatban áll a paedagogiai tantárgyaknak a theologiai oly mérvben való előadása, hogy a második év végén a hittanhallgatók tanítóképeségi vizsgát tehesseken. A tanügyi bizottság jelentése szerint az új tanár fizetése 1300 forint lenne, melyhez még Joó Istvának a theologiai való tanításáért fizetendő 300 forint tiszteletdíj járulna. A főkérdés az volt, honnan fizesse a kollégium ez új kiadást, melynek sommi alapja nincs. A felállítás szükségességéről mindenki meg volt győződve, csak különösen az időre nem voltak megegyezve. Hozzászóltak e tárgyhoz Lukács Ödön, Kiss Albert, Balogh Ferenc, Kovács Lajos, Kiss Áron, Elek Lajos, Deegenfeld József gr. Tóth Sámuel, Vályi János, Révész Bálint. Végre az lett elfogadva, hogy e tanszék minélelőbb, egy év alatt okvetetlen, ha csak lehet mára jövő tavaszi közgyűlésen is felállítassék s addig is segéd tanár fog alkalmaztatni; Joó Istvánnak pedig a 300 forint tiszteletdíj megadatik.

Kisebbségük.

A felsőszabolcsi egyházmegyének az egyházmegyei házi pénztár szükségletei lezártlása iránt előterjesztett módozatának keresztülvitelére a tractus belügyének jelentette ki.

Az egyháztörténelem jövőre a jogászoknak a főiskolában csak 3 órára fog előadotni. A jogászsegély-egylet új alapszabályzata megerősítettet.

A Csiky Lajos tanárnak némely gyakorlati tudomány taníthatása ügyében beadott kérvénye helybehagyatott.

A vallás és közoktatásügyi miniszternek az érettségi vizsgálatra vonatkozó utasítása tudomásul vétetik s jövőre ahoz törtenék az alkalmazkodás. A póterettség Debreczenben fog tartatni a vásárhelyi és szigeti tanuló részére is.

Vályi János főgondnok urnak beigtatásakor tett 2000 fttos alapítványáról szóló alapító levele a közgyűlés lelkes éljenése mellett felolvastatik. E szerint az alapítvány 5%-kos kamata a főiskola köznevelésére illetőleg az új tanári tanszék javára leszen felhasználandó.

A közgyűlés holnap folytatattik.

Napi hírek.

Május eleje jó híréhez hű akart maradni, s a hosszú esőzés végre megszünt; kisütött a nap, és a bellemes májusi levegőt a szabadság élvezni mindenkinek alkalma nyílt. A nagyerdő természetesen a egész nap élénken látogatott volt. Az éjjel mindenféle vizshangzattak az utcák a zenétől és daltól; ma pedig a virágok örvendek rendkívül nagy kelendőségnek, mert kedvesének mindenki virággal igyekezett kedveskedni. Az ideai április hónap kellemetlenebb emlékeztet leszen minden eddiginél, de nem esoda, mert ilyen április még nem volt. Napok óta szakad az eső, s ha egy negyedóra kiderült is az idő, ez csak azért volt, hogy nyomban reá kétszeres erővel zudítsák alá a felhők fölös terhüket. Más évben május 1-én teljes diszükben pompáztak a fák, most nagyobbbrszükön még száraz gally zörög. S nemesak nálunk volt ily mostoha az időjárás,

ilyen egész Er szor is befagy felöltöben járnak, s minden időt otthon, s valami halasztzni.

A kölgatósága az egy hogy az alap mindazok, kik ha hátralekáltak nem fizetik, azok nek, könyvees teik fele az eg

A korlatokba bev saai a kedvezőt ki a gyakorlati értékesítve leg méleti oktatás tárgyát a fegy kor a fegyve pangantórol fo a körül forgott kek ahhoz, hogy nek megfelelően az öreg rezer egy sem tudt egyik sem tu vezető fiatal san én tudom! gyar baka száj szurony legez kérdi a tisztá en ugyszem. ha a fegyver ctán olyan form formája van a kedvezéggel a

Gyász tudatjuk szeret DI JOZSEF betegség után, kor történet gya halottunk hült d. e. 10 óra sz. lakásáról a nyugalomra téte ismerősit bána rezen, 1884. á neje, családjava családjával, a r

Megtör nál a napokban jából egy kisagyalás során a kérdvén, hogy a lomást tenni. E kezdte a tauhu asszony kora fe azt felelé, hogy kegyed nem teh bíró. „Hja! ugy gyok!”

Gyászje dalommal és sz felejtethien jó n Ignaczné szül. ápril hó 30-án e vedés után, életé nak 32-ik évében halottunk földi orakor, Miklós- ref, kistemplom tartás után a fognak örökn E végtisztesség tainkat és ösme hívjuk. Debrecze nácz, éli testv Kooos Krisztina Emilia, Kooos Zs né Kooos Szófia

Májusi j tuk ösmerőseink szí hónap első r szöztött hozzáni vezetés később, ágyakban nevel letarolva marad tatott, a szeri nek érdeke kívá lett igen szép Na gy Amália vérek (Szébbény hol a hazai ví faja is nagymet Ajánljuk a köz

Egy ki helybeli polgár nös eset zavart désen alapuló v lenék. Egy fiat bérelt a házban pig. A szoba k és alkalmaával szerencsésen el a lakás változta de ő a körülmé költözés utáni é sen a szobának kules kereséséhe a feletti parkán keresés daczára lalni. Fiatal en hogy az ajtó f hez a bátorság épen a vendég megmutatta, m sége. A kilincs tal keltett lárm redtek és tolvaj lyért kiáltottak.

ilyen egész Európában: Pétervárt másodszor is befagyott a Néva, Párisban premes felülőkben járnak a nők. Zenélnek, szavallnak, s mindenféle salongjátékkal töltik el az időt otthon, s az utazásra akkor lépnek, ha valami halaszthatlan dolgukat kell elintéznük.

A kölesönös-segélyző egyesület igazgatósága az egyesület tagjait figyelmezteti, hogy az alapszabályok 11. §-a értelmében mindazok, kik 12 héttel hátralelkben vannak, ha hátralelkben a most folyó 14-ik héten be nem fizetik, az egyesület tagjai lenni megszűnnek, könyvecskéik megsemmisíttetnek s betéteik fele az egyelet javára marad.

A kaszárnyából. A fegyvergyakorlatokra bevonult egyik század tartalékosai a kedvezőtlen idő miatt nem vonulhattak ki a gyakorlóterre, hanem hogy az idő mégis értékesítve legyen, a legénységi szobában elméleti oktatásban részesültek. Az előadás tárgyát a fegyver és szurony képezte. Mikor a fegyver részeit már elősorolták, a pangántról folyt az eszmecsere, különösen a körül forgott a kérdés, hogy mik a kellékek ahhoz, hogy a szurony a követelményeknek megfelelően, de mindent beszéltek erről az öreg rezervisták csak a felvett kérdést egy sem tudta helyesen megfejtetni. „Hát egyik sem tudja?” — kérdezi az oktatást vezető fiatal tiszthelyettes. „Jelentem alászan én tudom!” — hangzik egy jóképű magyar baka szájából. „Nos hogyan képzeli a szurony legelőszérűbb kezelési módját?” — kérdezi a tiszthelyettes. „Hát kérem alászan én úgy hiszem, hogy az volna legelőszérűbb ha a fegyver csüvét hosszabbra öntenék, azután olyan formába reszelnék mint a milyen formája van a bagnetnek!” — válaszolja egykedűséggel a rezervista.

Gyászjelentés. Fájdalmas szívvel tudatjuk szeretett jó testvérünknek IGMÁNDI JOZSEF telegkönyvezetőnek hosszabb betegség után, folyó hó 30-án reggeli 3 órakor történt gyászos kimúlását. Felejtetetlen halottunk hült tetemei a jövő május hó 2-án d. e. 10 órakor fognak nagyujt-ezai 1591. sz. lakásáról a czepléd-utcazi temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességetekre ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1884. április 30. Igmándi Mihály és neje, családjával, Igmándi Erzsébet és férje, családjával, a rokonok nevében is.

Megtörtént. Egyik helybeli bíróságánál a napokban a tanuvalomlás tétele czéljából egy kisasszony jelent meg. A bíró tárgyalás során a kisasszonyhoz intézte szavait, kérdvén, hogy a fenforgó esetben tud-e valamit tenni. Erre az általános kérdéseket kezdte a tanuhoz intézni. Mikor a bíró a kisasszony kora felől tudakozódott, a szép tanu azt felelé, hogy még nincs 16 éves. „Akkor kegyed nem tehet tanuvalomlást.” mondja a bíró. „Hja! ugy, akkor huszonkét éves vagyok.”

Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalommal és szomorodással szívvel tudatjuk, felejtetetlen jó nőm. illetve testvérünk Hajdu Ignáczi né. Kooos Juliánna asszonynak április hó 30-án esteli 9 órakor, hosszas szenvedés után, életének 61-ik, boldog házasságának 32-ik évében történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei Május 2-án d. u. 3 órakor, Miklós-utcazi 2072-ik számú háztól a ref. kistemplomban tartandó vallásos szertartás után a Czepléd utcazi sírkertben fognak örök nyugalomra a letétni. — E végtisztesség tételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1884. Április 30. Hajdu Ignáczi, élt testvérei: özv. Fényes Orbánné Kooos Krisztina, Magyar Sándorné Kooos Emilia, Kooos Zsigmond, Szombathy Károlyné Kooos Zsófia és gyermekeik.

Májusi presentékné virágokkal szoktuk ismerőseinket meglepni a kedves tavaszi hónap első napjain. Ez a nap ma beköszöntött hozzánk s bizonyára arról lesz nevezetesebb, hogy a szobában és melegágyakban nevelt virágok legtöbbje vagy letarolva maradt, vagy pedig helyet változtatott, a szerint a mint a vele rendelkezőnek érdeke kívánja. Jutányos árért s e mellett igen szép virágokat stb. lehet kapni Nagy Amália (Piacz) és a Farkas testvérek (Széhhényi u.) virágkereskedéseiben, a hol a hazai virágok számtalan nemesített fajja is nagymennyiségben dusan tenyészik. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

Egy kis tévedés. A napokban egyik helybeli polgár házában az új esendjét különös eset zavarta meg, mely egy kis tévedésen alapuló vigjáték keretébe bátran beilleszték. Egy fiatal ember butorozott szobát bérlet a házában s ott lakott vagy két hónapig. A szoba kiadója a napokban költözékes alkalmával más lakást nézett, melyet szerencsésen el is foglalt. A fiatal embernek a lakás változtatás tudomására lett hozva, de ő a körülményről megelégedve az átköltözés utáni éjen lakására tért és egyenesen a szobának tartott. Az ajtóhoz érve a kulcs kereséséhez fogott, mely rendszeren az a feletti parkányra volt helyezve, de hosszas keresés daczára sem sikerült a kulcsra rátalálni. Fiatal emberünk akkor elhatározta, hogy az ajtót fejtéri. A határozat kivételéhez a bátorság nem hiányzott, mivel hősünk épen a vendéglőből jött, a hol ugyanez megmutatta, miszerint a borkan nem ellensége. A kilincs verése és az ajtófeszítése által keltett lárma a szoba új lakói felébredtek és tolvajt, vagy rablót sejtve sürgylett kiáltottak. A nagy kiáltozásra az ud-

vari eseléség vasvillával és botokkal közömbben a lakáshoz siettek, a hol azonban a magukkal hozott fegyverekre nem volt szükség, mivel átlátták a fiatal ember tévedését, a ki maga is jót nevetett a történeten.

Zeneestély. A Vilmos Lajos vendéglőjében holnap a Magyarai testvérek közreműködésével zeneestély tartatik.

Különösen figyelmeztetjük: t. ol. vasóinkat lapunk mai számának hirdetési rovatában közölt Kaufman & Simon urak hirdetésményére. Ebben oly dus eredményű eredeti sorsjegyekről van szó, melyek megérdemlik hogy vidékünkön is többen vegyenek részt a sorsolásban. Ezen vállalatoknál teljes állami biztosíték nyújtatik, de különben említett czég is ismeretes már számos nyeresemény kiütésére alkalmával követett pontos és igazságos eljárásáról.

„Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájába egy jó házból való s jó iskolai bizonyítványával ellátott fia, tanulóul felvétetik. Ertekezhetni eziránt a nyomdai művezetővel.

Szalontai bicskák. Hogy miért szokták a szalontaiakat a bicskák jelzővel illetni, azt bajos volna hirtelenében megmondani. Tény az, hogy régebben a hevesvéri szalontai fiatalok nagyon gyakran összeközeleztek s olyankor folyt a vér bőven, meglehet tán bicskától ontva. A napokban történt egy ilyen eset N. Szalontán, erről jutott eszünkbe a bicskák jelző. Szőke Sándor urat, a koresmárost saját iójában, szive alatt alig pár vonalnyira bicskával szurt meg egy Czégely nevű disznókepez, természetesen akkor, midőn a czivódás könnyebb argumentumából már teljesen kifogytak. Szőke nagyon sok vért vesztett s orvosai azt állítják, hogy aligha lesz belőle többet ember. Czégely vizsgálat alatt van.

Nem jó a palánkon keresztül járni. Egy hentes új fekete ruhát vett magára s abban járt a kedvezőtlen idő daczára egész napon át. Este hazafelé tartott, de mikor a kapuhoz ért azt zárva találta. Erre minden nesz nélkül felugrott a palánkra s egy ugrással az udvaron termett. De ebben a pillanatban saját hazi komondora reá roht és az új öltönydarabokat összevissza tépte. Söt kisibe mult, hogy meg nem marta. A megrémült hentes csak a neje mentette meg a dühös ebtl.

Furesa divat. Berlinnek egyik legnagyobb divatkereskedésének kirakatában egy „cserebogaras” ruhát bámul most a közönség. Vörvörös alsó ruhából áll, mely fölé fekete csipkelepel borul. A deréket fekete öv fogja körül, melynek csattja nagy cserebogarat ábrázol. A csipkelepel is ilyen cserebogarakkal van teleszörve. Az egész ruha látogatásokra van szánva, de csak zárt helyiségekben viselhetnek a verebek és — a berlini czépszinasok miatt.

Kis lányok tolvaja. Sokszor újságotuk már, hogy vén asszonyok megállítanak egyedül menő kis leányokat furfangos módon kilopják fülbevalóit. Most ismét előfordult egy eset, mely tegnap történt egy hivatalnok 7 éves kis lánykájával. A kis lányt a czepléd utcaiban egy vén asszony azzal állította meg, hogy piszkos a füle. Az ismeretlen asszony elővette zsebkendőjét és azzal a kiszemelt áldozat fület törülgetni kezdte, maulat folytatva czukorkákat adott a gyanutlan kis lánynak, a ki csak otthon vette észre, hogy arany fülbevalói eltűntek.

Tromf. Egy jogász s X. színész igen szerették egymást boszantgatni. Mikor Sonenthal N. városba érkezett, szolt egy szer a jogász, az egész város fel volt izgatva. Az üzleteket bezárták, az iparosok abba hagyták munkájukat, a polgárok ott hagyták lakásaikat s mind a Sonenthal bámulására siettek. De midőn X. színész ment e városba ismét a régi állapotba tért vissza minden. A színész erre nem tudott mit sem felelni, de nem sokáig maradt a jogásznak adósa. Hírül vette, hogy ez a vizsga letétele alkalmából megbuktak, s azért midőn az utcán meglátta gratulált s a következőképen dicsérte meg: „On oly jól tette le a vizsgát, hogy a tanárok egyhangulag kiáltották: hogy volt!”

Bihari hírek. Lelkészi beigtatás. Dombi Lajos ref. lelkes vasárnap lett beigtatva Nagyváradon. — A nagyváradi tüzoltók zászlószentelési ünnepélyére 817 frtot adakoztak. — V é r e n g z ő verekedés volt vasárnap éjjel Nagyváradon katonák és polgárok közt. Felmentés tette az ereit egy Tanos Sándor nevű iparos-géd Nagyváradon; vére mind elfolyt.

A leghosszabb nap Európában három és fél hóig tart, s ezt Reikjavik város lakói élvezik Islandban, utárok következnek Verdó lakói, kiknek leghosszabb napjuk május 31-től július 22-ig tart. Szt. Péterváros a leghosszabb nap már csak 19 s a leg- rövidebb 5 óra hosszúig tart, Stockholmban a leghosszabb nap félórával rövidebb. Londonban a leghosszabb nap csak 17 s fél óráig tart.

Hol fogy legtöbb malaga-szöllő. Mazsolából sokkal többet fogyasztanak el az Egyesült Államokban, mint egész Európában. Leginkább Spanyolország déli részéről hozták, hol „malaga” név alatt ismeretes. Évenként mintegy harmadfél millió kis 10 klggrammos dobozzal visznek ki innen s legalább felét az Egyesült-Államokba, bár kilogrammjáért itt 5 cent vámot kell fizetni.

Krisztus keresztre feszítetése.

— Munkácsy Mihály legújabb műve. —

Munkácsy Mihály hazánkának legújabb műve „Krisztus keresztre feszítetése.” mint emlitettük, Párisban Sedelmayer műkereskedő Larocheoucaud utcazi műtermében már ki van állítva.

E kép Munkácsy első híres képe „Krisztus Pilátus előtt” párját képezi és ezzel szemközt van föllállítva, úgy, hogy mind a kettőt egymással össze lehet hasonlítani. A francia műbirálat igen kedvezően ítéli meg a lángeszű festész e második képét és vannak sokan, kik azt az elsőnek előbb teszik.

A bírálát „Krisztus fölfeszítetését” az első kép párjának mondja, mivel az ép oly nagysága, a tárgy hasonlatosságánál és a csoportok gazdagságánál fogva. Mind a két képben a színezési elem uralkodik és az alakok az egyikben ép úgy mint a másikban többnyire ugyanazon nagyságúak. A fövillagosság Krisztus fölfeszítetésénél leginkább a kép két szélére esik. Az egyik oldalán látható Krisztus mint közepalak a kereszt-fán, két oldalán a két lator. Szemközt ezekkel a tulsó oldalon egy fehér öltözötű római lovag látható. A közép csoportok többnyire vagy csak félvilágításban, vagy majdnem sötétségben vannak, de ez az összhangnak mit sem árt, sőt még föltünőbbé teszi a két szélő oldalát.

Ennél a képnél is úgy találja magát a szemlő, mint Krisztusnál Pilátus előtt, hogy nem tudja, hogy az alakok melyikére szegezze szemét, mert mindegyike rendkívüli művészi lángeszű árul. Mind a három keresztre feszített alak arczkifejezése nagyon különböző és jellemző. Krisztus valóságos ön megadással és önmegtadadással szenved és várja a halált, a jó lator arca reménységet fejez ki, míg a gonosz kétségbeesés által van eltorzítva. A mezelen Krisztus sokkal nagyobb benyomást tesz a szemlőre, mint az, ki fehér tógában áll Pilátus előtt. A három keresztre feszített alak izomzata oly tökéletes, hogy csak a mozgás hiányzik, hogy azokat élőknek lehessen tartani. Átalan véve az alakok rajza mesteri és emlékeztet Michael Angelo és Carravaggio alakjaira. Mindezeknek a többi alakoknak, kivéve némely római katonákat, öltözete keleti, olyan mint az araboké vagy beduinoké. Arczuk kifejezése és tagjaik mozdulatai nagyon sokat jelentők és hevesek.

A kép egyik főérdeme az alkotáson és a csoportok összhangzásán kívül a rendkívüli élénk színezés és a fényárnyékolatok tisztasága, gyöngédsége és átlátszósága. Vannak itt némely alakok, melyektől lehetetlen egy könnyen megválni a szemnek, jelesül szent János, ki azonnal mindenkit elbájol. A kereszt alján levő nők alakjai és arczkifejezésük majdnem könyekre fakasztják a nézőket. Ily nagy szent tárgyak rendkívüli tárgyfölgőst igénylenek és ha valaki, ugy Munkácsy e föladatot e második képében még inkább megoldotta mint az elsőben. Ugy látszik, hogy minden újabb képe nagy haladás.

Külföld.

— április 29.

Az egyiptomi konferenciára, bár azt a hatalmak elvileg mindannyian elfogadták, május vége vagy június eleje előtt semmikép sem fog összeülhetni s még kérdés, hogy akkorra is lesz-e belőle valami. Anglia, mely a konferenciát indítványozta és összehívja, igen természetesen kiszretné zárni a politikai fejtegetéseket, míg ellenben Franciaország s részben Olaszország is, épen a politikai helyzetre vonatkozólag kívánna Európa döntő szavazatát provokálni, hogy Anglia egyeduralma Egyiptomban megtöressék. A francia kabinet elnöke, ki mint mondják, az egyiptomi kérdésben Gambetta politikáját kívánja folytatni, szorgalmasan tanácskozik Waddington, Courcel és Foucher de Careil nagykövetekkel, s a kabinet is kiváló fontosságú ügy gyanánt tárgyalja a kérdést. Olaszország, hogy a francziák által Tuniszban szenvedett kudarczért némileg kárpótlást nyerjen, szintén hozzá akar szólni az egyiptomi ügyek rendezéséhez politikai tekintetben is, a portának meg épen Egyiptom politikai helyzete van szívében — míg harmadik részről Olaszországnak épen nem lesz ellenére, ha a többi hatalmak Anglia prestigejét esetleg kisebitik. Mindez pedig igen könnyen eredményezheti azt, hogy Anglia ily veszedelemmel állva szemközt, ha látja, hogy az egyiptomi pénzügyek tárgyalását nem akarják a politikától teljesen függetlenül elfogadni, el fog állani a konferenciára megtartásától.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.)

Budapest, május 1. A képviselőházban a közlekedésügyre benyújtá csak-tornya-zágráb zagorai vasut kiépítése és a szamosvölgyi vasut engedmény okmánya néme-y határozatainak kibővítése tárgyában hozott törvényjavaslatot. Az új országház építése tárgyában hozott tjavaslat tárgyalása foly.

Budapest, május 1. Szógyényi Marich László Fehérmegye és Székesfehérvár főispánja állásától felmentetett, helyébe Cziráky Béla gróf nevezetett ki.

Csapás az osztrák baloldalra.

Bécs, április 29. (Saját tudósítónk távirata.) A bécs-mariahlíli választók tegnapi gyűlésükön kimondták, hogy a Nordbahn államosításáról szóló törvényjavaslatot elfogadják. A mariahlíli kerület képviselője, dr. Kopp e törvényt nem helyesli s mert a választók által meggyőződését nem akarta befolyásoltatni, lemondott mandátumáról. — A baloldal, melynek Kopp 1873 óta elsőrendű tagja, az utóbbi években pártelnöke volt, mely sajnálattal vette e lemondást tudomásul, de kijelenté, hogy helyesli azt, mert egy képviselő nem engedhet semmi pressiónak, jöjjön az akár felülről, akár alulról. Dr. Kopp lemondását ma a képviselőházban is bejelenté s ma elbucszott a párt tagjaitól.

Felolós szerkesztő és kiadó (aptulajdonos) Vertesi Arnold. Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Korunk és ennek bajai.

Ki tagadhatná az előhaladó művelődés áldásait az emberiségre nézve? De valamint mindennek e világon két oldala van, ugy a jelenkori civilizációknak is meg van a maga fény- és árnyoldala. Sok van e vívmányokban, melyek javunkra épen nem válnak; ilyen például az az ugynevezett finomabb életmód, melynek kíséretében többféle eddig alig ismert baj ütötte föl köztünk sátorát.

Be van bizonyítva, hogy az emberiség jelen életmódja, mely a régitől lényegesen eltérő, sok olyan testi bajnak a szülő anyja melyet elődeink alig, vagy épen nem is ismertek s a melyek — fájdalom — most szél-tiben el vannak terjedve. Igy a többek közt a sápkór s vérszegénység és az ebből eredő betegségek egész serege, a legkülönböztetebbek okok behatása által előidézett hibás vérkép-ződésre vihető vissza. Manapság nemis a ritkaságok közé számítható, hogy viruló hajadonok és asszonyok hervadni kezdenek. A még kevéssel az előtt rózsás arczokat saját-ságos sápadtság szálja meg, az életvidor-ság, üdőség eltűnik s ideges ingerültségnek ad helyet, az emésztés r e n d e t l e n. mi felbütögésben, szorulásban, mellszükülésben, nehéz légzésben stb. jelentkezik. Leggyakrabban e tüneteket a gyors növekedés sára szokás magyarázni s nem sokat törődnek velők, csak midőn a baj immár általános elgyengülésben, gyakori szívinváltozásban, undor- s hányásban, heves szívdobogásban, lázrohamokban, ájulásokban stb. nyilatkozik, kapkodnak segítségért.

Es ez nagy hiba, mert mihelyt a sápkór s vérszegénység első tünetei mutatkoznak, azonnal kellő rendszabályokról kellene gondoskodni, mert a baj első stádiumában sokkal könnyebben s gyorsabban orvosolható, mint a midőn már gyökeret vert. — Dr. Liebant híres kórházi főorvos könyvecskéje, mely nagyon érthető előadásban a legjobb tanácsokkal szolgál mindenkinék, s melynek elolvását alkalmilag nem ajánlhatjuk eléggé a főnnebb emlitett esetekre nézve is a legjobb utasításokat tartalmazza, melyeknek szoros megtartásával rövid idő alatt, egyszerű, természetes uton mind e bajoktól teljesen megszabadulhatunk.

Dr. Liebant „A regeneráló gyógymód stb.” cz. könyvecskéje 50 krért Budapesten Lampel R.-nál (váci-utca 12.) megszerezhető.

Eladó nemesebb fajú szöllő porhajások és simaveszők.

Passzatutti, fehér chasselas és muskotályok, nem különben más nemesebb borfajok kaphatók és megrendelhetők.

A valódiságáról elég hiteles bizonyítékul szolgáljon, szöllő érés alkalmával sok években keresztül a nagyérdemű fogyasztó közönség.

Mintthogy pedig a kereskedéstől vissza-léptem egy nagyobb mennyiségű későn érke-zett kávév kénytelen vagyok házamtól el-árusítani, melynélfogva mint legfinomabb Kubakávév mely majd magamagát fogja megdicsérni minőségére és feltűnő olcsósá-gára nézve. — Az eladás a legkevesebb mennyiség és 5 kiló. 10 kilónál még jutányo-sabb az ár.

Ormós Gábor saját ház Batthyányi u. 2555 sz. hátul az udvarba.

